AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 23.9.2005
COM(2005) 450 végleges

2005/0179 (COD)

Javaslat

# AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS AJÁNLÁSA

## a Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: Az Európai Mobilitásminőségi Alapokmány

(előterjesztő: a Bizottság)

# INDOKLÁS

## 1) A JAVASLAT HÁTTERE

### • A javaslat okai és céljai

Az Európai Unió oktatás- és képzéspolitikájának egyik fő célkitűzése a mobilitás, melyről a Szerződés 149. és 150. cikke rendelkezik. A mobilitás nemcsak az európai polgárság és az európai tudat fejlődését segíti azáltal, hogy hozzájárul a kulturális és nyelvi sokféleség jobb megértéséhez, hanem – összhangban az Európai Tanács 2000. márciusi lisszaboni ülésének stratégiai célkitűzésével – elősegíti egy európai oktatási és képzési térség kialakulását is.

Az Unió oktatási és képzési programjai létrejöttüktől kezdve jelentősen hozzájárultak e célkitűzés megvalósításához. Az Erasmus-program – amelynek keretében már 1 milliónál is több fiatal folytathatott tanulmányokat egy másik tagállamban egyetemi képzése során – különösen jó példa szimbolikus jelentőséggel bíró kezdeményezésre, és az EU azon kevés kezdeményezései közé tartozik, amelyeket számos polgár ismer. Ezek az iskolákra, egyetemekre, a szakoktatásra és -képzésre, valamint a felnőttoktatásra kiterjedő programok[1] hozzájárultak egy „európai polgári tudat" kialakulásához mind a résztvevők, mind a hozzájuk közelállók – szülők, család, barátok, kollégák – körében.

A javaslat lényegében két célkitűzést foglal magában:

- olyan elvek megfogalmazása közös nyilatkozat formájában, amelyek alkalmazásával növekszik a tanulmányi céllal szervezett külföldi tartózkodás összes típusának hatékonysága és eredményessége;

- konkrétabban, referenciapont biztosítása a Bizottság által a 2007 és 2013 közötti időszakra javasolt integrált élethosszig tartó tanulási program összes érdekeltje számára.

A javaslat elfogadásának várhatóan több kedvező hatása is lesz:

o A tanulmányi célú mobilitás további ösztönzése. Ennek a személyes fejlődés szempontjából van jelentősége, de elősegíti azt is, hogy az Unió polgárai élni tudjanak azon alapvető jogukkal, hogy az unió területén szabadon költözhessenek és tartózkodhassanak.

o A mobilitás gazdagabbá teszi a tanulás élményét és ösztönzi az ismeretátadást, miáltal javítja az európai oktatási és képzési rendszerek általános minőségét. Ez segítségére válik Európának azon törekvéseiben, hogy a világ leginnovatívabb és legversenyképesebb tudásalapú gazdaságává váljon.

o Kedvező hatás várható a munkaerőpiacon, a kutatási kapacitás területén európai szinten, valamint az oktatási és képzési programoknak a Bizottság által 2004-ben

[1] A Socrates-program iskolákra (Comenius), a felsőoktatásra (Erasmus) és a felnőttoktatásra (Grundtvig) terjed ki; a Leonardo da Vinci-program pedig a szakoktatásra és -képzésre.

javasolt (fent említett) új generációja esetében is.

A javaslatnak nem célja kötelező erejű európai jogi keretek létrehozása. A Szerződés ezt nem teszi lehetővé, de még ha módot is adna rá, akkor is teljességgel helytelen lenne. Mindazonáltal az ajánlás megfelelő lépésekre ösztönözheti a tagállamokat. Az ajánlást természeténél fogva referenciapontnak szánjuk: célja, hogy elősegítse az átláthatóság növekedését, a mobilitással kapcsolatos tevékenységek koordinálását, s a kölcsönös megértés légkörének kialakulását.

- **Általános háttér**

Az EU intézményei az elmúlt öt évben számos olyan jogi eszközt fogadtak el, amelyek a mobilitással kapcsolatosak. Ezek közül a legjelentősebbek a következők:

Az oktatási miniszterek informális találkozóját követően, amelyre 2000 szeptemberében Párizsban került sor, az Európai Tanács 2000 decemberi nizzai ülésén mobilitási cselekvési tervet hagyott jóvá. Ennek a tervnek részét képezi egy „eszköztár", amely a következő, mobilitással kapcsolatos intézkedéseket tartalmazza: a mobilitás népszerűsítése, finanszírozása, a mobilitás fajtái, és végül a külföldön töltött idő lehető legjobb kihasználása és a szerzett tapasztalatok elismerésének biztosítása.

Ezt követte 2001 júliusában a diákok, képzésben résztvevők, önkéntesek, tanárok és oktatók Közösségen belüli mobilitásáról szóló 2001/613/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás[2]. Az ajánlás megteremtette az oktatás és képzés területén megvalósuló mobilitás fokozását célzó politikai együttműködés támogatásának keretét. Célja az volt, hogy eltávolítsa a mobilitás akadályait, valamint jobb előkészítést és az érkezéskor megfelelőbb fogadtatást biztosítson; foglalkozott továbbá a külföldön szerzett tapasztalatok elismerésének problematikájával is. Emellett az ajánlás felszólította a Bizottságot, hogy hozzon létre egy, az ajánlás megvalósítását koordináló csoportot a tagállamok szakértőiből. Ezen csoport munkájára – melyről legutóbb a 2004. évi kétéves jelentés számolt be – épül az ajánlattervezet.

2002 februárjában a Bizottság készségfejlesztési és mobilitási cselekvési tervet[3] fogadott el, melynek célja, hogy érvényesítse a munkaerő szabad mozgásának elvét, nyomatékosítsa a mobilitás fontosságát az EU foglalkoztatáspolitikája szempontjából, és megnyissa az európai munkaerőpiacokat, hogy azok 2005-től mindenki számára hozzáférhetővé váljanak .

Ezenfelül a Bizottság 2006-ban megrendezi a munkavállalói mobilitás európai évét, hogy felhívja a figyelmet egy sor jogalkotási kérdésre ezen a területen, többek között a nyugdíjjogosultság hordozhatóságára; azokra az előnyökre, amelyekkel a mobilitás jár a munkavállalók szakmai előmenetele szempontjából; valamint a már létező, a mobilitást támogató európai eszközökre.

Mindezeken túl a Bizottság 2001-es, a Tanács[4] támogatását élvező „Mobilitási stratégia az Európai Kutatási Térség számára" című közleményében[5] konkrét lépéseket

---

2 HL L 215., 2001.8.9., 30. o.
3 COM(2002) 72 végleges.
4 A 2001. december 10-i tanácsi állásfoglalás, HL C 367., 2001.12.21.
5 COM(2001) 331 végleges, 2001.6.20.

fogalmazott meg mind közösségi, mind nemzeti szinten annak érdekében, hogy a mobilitás kiaknázhatóvá váljon mint a szakmai előmenetel és az Európai Kutatási Térség létrehozásának fontos eszköze, valamint az európai kutatási kapacitás és teljesítmény növelésének előfeltétele.

Ezt követően a mobilitási kérdéseket beépítették az „Oktatás és képzés 2010" című általános munkaprogramba, amely a lisszaboni stratégia oktatási és szakképzési elemét alkotja. A program keretein belül a tagállamok és a Bizottság együttműködnek az oktatással és képzéssel kapcsolatos szakpolitikai kérdésekben. Az Európai Tanács 2002. márciusi barcelonai ülésén elfogadott munkaprogram a mobilitási kérdéseket konkrétan említi 13 célkitűzése egyikeként. 2004 februárjában pedig a Tanács és a Bizottság benyújtotta az Európai Tanácsnak első közös időközi jelentését[6] a folyamatról. A jelentés hangsúlyozza annak szükségességét, hogy fokozni kell a mobilitást és javítani kell annak minőségét az oktatás és képzés területén.

Az „Oktatás és képzés 2010" című munkaprogram keretein belül végzett további munka során az első ajánlás alapján létrehozott szakértői csoport javaslatot készített egy „Oktatási és képzési mobilitásminőségi alapokmányról", melynek főbb elemeit 2004. július 12-én Rotterdamban informális ülésen ismertették az oktatási miniszterekkel. A holland elnökség azt a következtetést vonta le az eszmecseréből, hogy konszenzus áll fenn az elveket illetően, és hogy azok hatással lehetnek az oktatási programok új generációjának részét képező mobilitás minőségi aspektusaira[7].

Az itt javasolt ajánlás – amely jelentősen épít a fent idézett munkára – egységes és jól olvasható formában, továbbá a mobilitással foglalkozó egyéb területekről (pl. az ifjúság világa) nyert anyagokkal gazdagítva ismerteti a fent meghatározott elveket. Az „alapokmány" szó célja, hogy aláhúzza a javasolt elvek alapvető jellegét.

Megjegyzendő, hogy az ajánlás kiegészíti az ezen a területen már létező szövegeket, mindenekelőtt az Európai kutatói chartát[8].

- **A javaslat által érintett területet szabályozó hatályos rendelkezések**

A javasolt ajánlás kiegészíti a diákok, képzésben résztvevők, önkéntesek, tanárok és oktatók Közösségen belüli mobilitásáról szóló, 2001. július 10-i 2001/613/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlást.

---

6 COM(2003) 685 végleges, Tanács 6905/04 EDUC 43.

7 http://eu2004.minocw.nl/docs/nl/presidency_conclusions_rotterdam.pdf

8 HL L 75., 2005.3.22.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzéseivel**

A javaslat teljes összhangban áll az Európai Unió deklarált szakpolitikáival és célkitűzéseivel.

## 2) KONZULTÁCIÓ AZ ÉRDEKELT FELEKKEL, HATÁSVIZSGÁLAT

- **Konzultáció az érdekelt felekkel**

*A konzultáció módszerei, a legfontosabb célterületek, valamint a válaszadók általános jellemzése*

Az 1. alfejezet ismertette a szöveg létrejöttének körülményeit, és körvonalazta a tagállamok szakértőiből a 2001. évi ajánlás szerint felállt munkacsoport szerepét. A csoport tagjai, akik a tagállamokat képviselik, jelentős szakértelemmel bírnak, így további külső szakmai segítség igénybevételét nem tekintettük szükségesnek.

*A válaszok összefoglalása és figyelembevételük módja*

Lásd a 2001/613/EK ajánlást követő további munkáról készült első jelentést.

- **Szakvélemények összegyűjtése és felhasználása**

Nem volt szükség külső szakértők felkérésére.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslat szükségességét, tárgykörét, valamint lehetséges gazdasági és társadalmi hatását mind a munkacsoport a tagállamokkal, mind az oktatási miniszterek 2004. július 11–13-i rotterdami informális ülésükön már megvitatták és jóváhagyták. További hatásvizsgálat elvégzését nem ítéltük szükségesnek.

## 3) A JAVASLAT JOGI ELEMEI

- **A javasolt intézkedés összefoglalása**

Az ajánlás 10 iránymutatást tartalmaz, melyeknek főként a külföldi tartózkodásért felelős küldő és fogadó szervezetek a címzettjei. Ezeket a következőképpen foglalhatjuk össze:

A. Kiutazás előtt:

Gondoskodjunk arról, hogy a résztvevőknek a külföldi tartózkodás lehetőségeit és feltételeit illetően megbízható tanácsadó és információs források álljanak rendelkezésére; készítsünk tanulmányi tervet, amely keretet biztosít a külföldi tartózkodásnak; gondoskodjunk a résztvevők előzetes felkészüléséről, különös tekintettel a nyelvi felkészülésre, továbbá arról, hogy a külföldi tartózkodás során szerzett tapasztalat elősegítse a személyes és a szakmai előmenetelt.

B. A fogadó országban való tartózkodás során:

Nyújtsunk a résztvevőknek nyelvi és logisztikai támogatást, beleértve az utazással, biztosítással, tartózkodási feltételekkel, társadalombiztosítással, szociális szolgáltatásokkal, adózási kérdésekkel, szállással stb. kapcsolatos információkat és/vagy segítséget; jelöljünk ki mentort, aki segítséget és tanácsot nyújt a résztvevő megfelelő beilleszkedése érdekében.

C. A külföldi tartózkodás lezárultával:

Gondoskodjunk a szerzett oklevelek, illetve a tanulmányokkal/képzéssel töltött időszakok elismeréséről, illetve hitelesítéséről; segítsük a résztvevők visszailleszkedését társadalmi, oktatási és szakmai környezetükbe, különösen hosszú külföldi tartózkodás után; mérjük fel, hogy mennyire volt eredményes a külföldi tartózkodás és adjunk tanácsot a résztvevőknek visszatérésükkor, hogyan tudják legjobban hasznosítani a külföldön elsajátított képességeket.

D. Általánosságban:

Tisztázzuk, ki felelős az ajánlás különböző részeinek megvalósításáért.

Az alapokmány „általános érvényűnek” tekintendő abban az értelemben, hogy kiterjed az oktatási mobilitás összes lehetséges fajtájára: a formális és a nem formális tanulásra; rövidebb és hosszabb időszakokra; iskolai, egyetemi és munkahelyi tanulásra; fiatal és felnőtt tanulókra stb. Ez azt jelenti, hogy elkerülhetetlenül általánosságban fogalmaz; ilyen rövid szövegben lehetetlen kitérni minden lehetséges esetre. Ebből következően a benne foglalt elveket a körülményeknek megfelelően kell módosítani, illetve konkrét esetekben egyes pontjai csak többé-kevésbé lesznek helyénvalóak. Az alapokmányban foglalt elvek olyan európai szintű útmutatást nyújtanak, amelyeket konkrét esetekhez kell igazítani.

- **Jogalap**

A javaslat jogalapja a Szerződés 149. cikkének (4) bekezdése és 150. cikkének (4) bekezdése. Az előbbi az oktatással, az utóbbi a szakképzéssel foglalkozik. Mindkettő feljogosítja a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy együttdöntési eljárás keretében ajánlásokat fogadjon el célkitűzései elérése érdekében; ezek közül az egyik pontosan a mobilitás ösztönzése (a 149. cikk (2) bekezdésének második francia bekezdése és a 150. cikk (2) bekezdésének harmadik francia bekezdése).

- **A szubszidiaritás elve**

A szubszidiaritás elve annyiban érvényesül, hogy a Közösség nem rendelkezik kizárólagos hatáskörrel a javaslatot illetően.

A javaslat célkitűzéseit a tagállamok nem tudják kielégítő mértékben megvalósítani a következő ok miatt.

Mivel a mobilitás transznacionális jellegű, nehéz vele tagállami szinten átfogóan foglalkozni.

A javaslat célkitűzéseit közösségi fellépés segítségével hatékonyabban lehet majd megvalósítani a következő ok(ok) miatt.

A javaslat célkitűzéseit a tagállamok nem tudják olyan hatékonyan megvalósítani, mint az Unió. A mobilitás transznacionális mivolta miatt nehéz azt egy tagállamon belül megfelelően kezelni.

Egy nem korlátozó közösségi okmány a megfelelő eszköz egy olyan elismert európai referenciapont elfogadására, amelynek célja, hogy valamennyi tagállamban támogassa a szervezeteket.

Maga a szöveg olyan elemekre korlátozódik, amelyeket európai szinten haszonnal lehet alkalmazni; például a finanszírozás szerkezetével és forrásaival kapcsolatos kérdések és a szervezéssel kapcsolatos gyakorlati kérdések megmaradnak a tagállamok vagy mobilitással foglalkozó szervezetek illetékeseinek.

A javaslat ezért megfelel a szubszidiaritás elvének.

- **Az arányosság elve**

A javaslat megfelel az arányosság elvének a következő ok(ok) miatt.

A javaslat kizárólag a célok eléréséhez szükséges intézkedésekre korlátozódik.

Nem jár pénzügyi vagy adminisztratív terhekkel vagy kiadásokkal.

Megjegyzendő, hogy a tagállamok – a 2001. évi ajánlás szerint létrehozott szakértői csoportban résztvevő képviselőik révén – részt vettek a munkában és támogatják a javaslatot.

- **Eszközválasztás**

Javasolt eszközök: ajánlás.

Más eszközök nem felelnének meg a következő ok(ok) miatt.

Ez a javaslat az első ezen témájú ajánlást (2001/613/EK) fejleszti tovább, és annak idején a Közösség ezt az eszközformát választotta. Lásd még a 149. cikk (4) bekezdését.

## 4) KÖLTSÉGVETÉSI VONATKOZÁSOK

A javaslat nincs hatással a Közösség költségvetésére.

## 5) TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

- **Európai Gazdasági Térség**

A javasolt jogi aktus EGT-vonatkozással bír, ezért ki kell terjednie az Európai Gazdasági Térségre.

2005/0179 (COD)

Javaslat

# AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS AJÁNLÁSA

## a Közösségen belüli, oktatási és képzési célú transznacionális mobilitásról: Az Európai Mobilitásminőségi Alapokmány

**(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 149. cikke (4) bekezdésére és 150. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára([9]),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére([10]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére([11]),

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően([12]),

mivel:

(1) Az oktatás és képzés terén megvalósuló mobilitás szerves részét képezi a személyek szabad mozgásának – amely pedig a Szerződés által védett alapszabadság –, és egyik fő célkitűzése az Európai Unió által az oktatás és szakképzés terén folytatott tevékenységnek; valójában nélkülözhetetlen eszköze egy európai oktatási és képzési térség megteremtésének és az európai tudat kialakításának.

(2) Az oktatási és képzési célú európai mobilitás és cseretevékenység fokozása annak a munkaprogramnak a célkitűzése, amely arra törekszik, hogy Európát 2010-re a leginnovatívabb és legversenyképesebb tudásalapú gazdasággá tegye[13]. Ezt segíti a munkavállalók mobilitásának európai éve is, amely 2006-ban kerül megrendezésre.

---

9 HL L ., , . o.
10 HL L ., , . o.
11 HL L ., , . o.
12 HL L ., , . o.
13 Lisszaboni stratégia, elnökségi következtetések http://www.kbn.gov.pl/is2000/pdf/word5.PDF

(3) 2001-ben az Európai Parlament és a Tanács elfogadott egy első ajánlást[14], melynek célja a mobilitást ösztönző közösségi fellépés elősegítése volt.

(4) A Bizottság által a fent említett ajánlás III. pontjának a) alpontjával összhangban felállított szakértői csoport munkája és az ajánlást követő első jelentés kimutatta, hogy haladás figyelhető meg az oktatási és képzési célú mobilitás tekintetében mind nemzeti, mind európai szinten, de arra is rámutatott, hogy nemcsak a mobilitás fokozására kell összpontosítani, hanem mindenekelőtt annak minőségén kell javítani.

(5) Ez a cél egy ajánlás formájában megfogalmazott mobilitásminőségi alapokmány elfogadásával érhető el, mely önkéntes alapon követendő elveket fektet le ezen a területen.

(6) Mivel az alapokmány az oktatás terén megvalósuló mobilitás alapelveit tartalmazza, hivatkozási keretként szolgál, amely segítséget nyújt abban, hogy több tanulmányi cserére kerüljön sor, haladás történjen a tanulmányi időszakok elismerése terén, és kölcsönös bizalom alakuljon ki a hatóságok, szervezetek és a mobilitásban érintett összes érdekelt között.

(7) A külföldi tartózkodás haszna nagyban függ a gyakorlati adottságok minőségétől: az előkészítéstől, támogatástól, elismeréstől. Az érintett személyek és szervezetek gondos tervezéssel és megfelelő értékeléssel jelentősen javíthatnak a külföldi tartózkodás minőségén.

(8) Kívánatos, hogy a szóban forgó elvek ne csak magának a külföldi tartózkodásnak az időtartamára vonatkozzanak, hanem az azt megelőző, illetve azt követő időszakra is.

(9) A kiutazás előtt tanulmányi tervet kell készíteni. A résztvevők általános felkészítésére is szükség van.

(10) A külföldön töltött idő esetében a tartózkodás minősége javítható azáltal, hogy mentort jelölnek ki a résztvevő mellé. A fogadó országban elvégzett kurzusok és/vagy képzések tartalmának, illetve időtartamának részletes és világos leírása elősegíti, hogy azokat a hazatérést követően valóban elismerjék.

(11) A finanszírozással kapcsolatos minden kérdést, különösen azt, hogy milyen pénzügyi támogatáshoz lehet jutni és ki állja a költségeket, kiutazás előtt tanácsos tisztázni.

(12) Az átláthatóság és a jól működő adminisztráció megkívánja annak egyértelmű meghatározását, hogy mely szervezet és személy felelős a mobilitási program egyes fázisaiért és a program során végzett tevékenységekért.

(13) A külföldi tartózkodás általános minőségének biztosítása érdekében kívánatos, hogy a fent említett elveket és ajánlásokat a tanulmányi célú vagy a szakmai fejlődés céljából létrejövő külföldi tartózkodás minden típusa esetében alkalmazzák. Ezek többek között a következők: formális és nem formális tanulás, beleértve az önkéntes ifjúsági tevékenységet; rövidebb és hosszabb időtartamú külföldi tartózkodás; iskolai, egyetemi és munkahelyi tanulás; fiatal és felnőtt tanulók stb.

---

[14] A diákok, képzésben résztvevők, önkéntesek, tanárok és oktatók Közösségen belüli mobilitásáról szóló, 2001. július 10-i 2001/613/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás, HL L 215., 2001.8.9., 30. o.

(14) A tagállamok az alapokmány megvalósítását körülményeikhez, vagyis konkrét helyzetekhez és programokhoz igazíthatják; egyes pontokat kötelezővé tehetnek, míg másokat szabadon választhatónak tekinthetnek.

(15) Mivel a valamennyi tagállamra kiterjedő ajánlás célkitűzései a Közösség szintjén jobban megvalósíthatóak, a Közösség intézkedéseket tehet a Szerződés 5. cikkében megfogalmazott szubszidiaritás elvével összhangban. Az ugyanazon cikkben megfogalmazott arányosság elvének tiszteletben tartása okán az ajánlás a célok eléréséhez szükségesekre korlátozódik,

AJÁNLJA: a tagállamok fogadják el az ajánláshoz csatolt európai mobilitásminőségi alapokmányt mint a személyes és szakmai előmenetelt elősegítő eszközt.

FELKÉRI a tagállamokat, hogy az ajánlás elfogadását követő második évtől kezdve az Oktatás és képzés 2010 című munkaprogram számára készülő jelentésükben adjanak általános tájékoztatást és értékelést a fent körvonalazott ajánlásokra válaszként tett lépéseikről is.

FELKÉRI a Bizottságot a következőkre:

– folytassa az együttműködést a tagállamokkal és a szociális partnerekkel annak érdekében, hogy az ajánlásban javasolt intézkedések végrehajtásával kapcsolatos hasznos információk és tapasztalatok cseréjét lehetővé tegye;

– tekintse úgy, hogy az ajánlás az Európai Parlament és a Tanács 2001/613/EK ajánlásával egységet képez, így foglalja bele a kért kétévenkénti jelentést az Oktatás és képzés 2010 című munkaprogram általános jelentéseibe.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

| | |
|---|---|
| *az Európai Parlament részéről* | *a Tanács részéről* |
| *az elnök* | *az elnök* |

# MELLÉKLET

## 1. EURÓPAI MOBILITÁSMINŐSÉGI ALAPOKMÁNY

*A mobilitás, melynek ügyét a 2000. évi mobilitási cselekvési terv[15] és a 2001. július 10-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás[16] felkarolta, mindig is nagy jelentőséggel bírt az érdekeltek számára. Az ajánlás széles területet ölelt fel, számos fontos, mobilitással kapcsolatos kérdéssel foglalkozott, és mindazoknak szólt, akiknek hasznára válhat a külföldi tanulmányokkal töltött idő (legyen az formális vagy nem formális tanulás); beleértve a diákokat, tanárokat, oktatókat, önkénteseket és képzésben résztvevőket. A második ajánlás, melynek az alapokmány szerves részét képezi, ugyanolyan széles területet ölel fel, azonban a mobilitás minőségi aspektusára összpontosít egy, az első ajánlást követően felállított szakértői csoport javaslata alapján[17]. Segít biztosítani, hogy a résztvevők kedvező tapasztalatokra tegyenek szert mind a fogadó országban, mind visszatértük után hazájukban.*

*Az alapokmány fiatalok vagy felnőttek formális vagy nem formális tanulási céllal, és a személyes, illetve szakmai előmenetel érdekében vállalt külföldi tartózkodása esetében alkalmazandó iránymutatásokkal szolgál. Azzal a céllal készült, hogy alapvető referenciadokumentumként szolgáljon; tartalmát hozzá lehet igazítani a külföldi tartózkodás időtartamához és a különböző oktatási, képzési és ifjúsági tevékenységek sajátosságaihoz, valamint a résztvevők szükségleteihez. Bár elsősorban a tanulmányi célú külföldi tartózkodással foglalkozik, véleményünk szerint ezek a minőségre vonatkozó iránymutatások hasznos szerepet tölthetnek be egyéb mobilitástípusok, pl. a munkavállalás céljából megvalósuló külföldi tartózkodás esetében is.*

### 1. Tanácsadás és tájékoztatás

Biztosítani kell, hogy a potenciális jelentkezőknek a külföldi tartózkodás lehetőségeit és feltételeit illetően megbízható tanácsadó és információs források álljanak rendelkezésére.

### 2. Tanulmányi terv

Mielőtt bárki is oktatási vagy képzési célú külföldi tartózkodásra indul, tanulmányi tervet kell készíteni, amelyet az érintett felek mindannyian elfogadnak, beleértve a küldő és a fogadó szervezeteket, valamint a résztvevőket. A tervnek ismertetnie kell a célkitűzéseket és a várt eredményeket, valamint azt, hogy ezeket hogyan lehet elérni.

### 3. Személyre szabott mobilitás

Az oktatási vagy képzési céllal vállalt külföldi tartózkodásnak, amennyire csak lehet, illeszkedne kell a személyes tanulmányi előmenetelbe, összhangban kell lennie a résztvevő készségeivel és motivációjával, és úgy kell megtervezni, hogy ezeket fejlessze vagy kiegészítse.

---

15 A Tanács és a tagállamok kormányát a Tanács ülésén képviselők 2000. december 14-i állásfoglalása a mobilitási cselekvési tervről, HL C 371., 2000.12.23.

16 HL L 215., 2001.8.8., 30. o.

17 COM(2004) 21.

**4. Általános előkészítés**

Elengedhetetlen, hogy a résztvevők előzetes felkészítésben részesüljenek, melynek során konkrét szükségleteikhez kell igazodni. A felkészítésnek az igényeknek megfelelően ki kell terjednie nyelvi, pedagógiai, gyakorlati, adminisztratív, jogi, személyes, kulturális és pénzügyi aspektusokra is.

**5.** A nyelvi oldal

A nyelvtudás elengedhetetlen a hatékony tanuláshoz. A résztvevőknek, illetve küldő és fogadó intézményeiknek különös figyelmet kell fordítaniuk a nyelvi felkészülésre. A külföldi tartózkodással kapcsolatos lépéseknek ki kell terjedniük a következőkre:

- kiutazás előtt: nyelvi felmérés, illetve lehetőség nyelvkurzusok végzésére a fogadó ország és a tanítás nyelvén, amennyiben eltérőek;

- a fogadó országban: nyelvi segítségnyújtás és tanácsadás.

**6. Logisztikai segítségnyújtás**

A résztvevőknek megfelelő logisztikai segítséget kell nyújtani. Ez a következő területeket foglalhatja magában: utazásszervezéssel kapcsolatos információszolgáltatás és segítségnyújtás, biztosítások, tartózkodási és munkavállalási engedély, társadalombiztosítás, szállás, illetve bármely egyéb gyakorlati kérdés, beleértve a tartózkodás szempontjából releváns biztonsági kérdéseket is.

**7. Mentor**

Kívánatos, hogy a fogadó intézmény (oktatási intézmény, ifjúsági szervezet, vállalat stb.) mentort jelöljön ki, akinek az a feladata, hogy segítse a résztvevők eredményes beilleszkedését a fogadó környezetben, és akivel a résztvevők kapcsolatba léphetnek, ha további segítségre van szükségük.

**8. Elismerés**

Amennyiben a külföldön tanulmányokkal vagy munkával eltöltött idő formális tanulmányi vagy képzési program szerves részét képezi, ezt a tényt a tanulmányi tervben rögzíteni kell, és segítséget kell nyújtani a résztvevőknek, hogy azok megfelelő elismerése és hitelesítése biztosan megtörténjen. Az elismerés módját a tanulmányi tervben meg kell határozni. A mobilitás egyéb típusai esetében – különös tekintettel a nem formális oktatási és képzési kontextusban megvalósuló külföldi tartózkodásra – bizonyítványt kell kiállítani, hogy a résztvevő kielégítő és hihető módon igazolni tudja aktív részvételét és tanulmányi eredményeit.

**9. Reintegráció és értékelés**

Hazájukba visszatérve a résztvevőknek tanácsot kell adni arra nézve, hogyan hasznosítsák a tartózkodásuk alatt szerzett képességeket és készségeket. A hosszú külföldi tartózkodás után hazatérők számára megfelelő segítséget kell nyújtani hazájuk társadalmi, oktatási és szakmai

környezetébe történő reintegrációjukhoz. A résztvevőknek – a felelős intézményekkel közösen – gondosan ki kell értékelniük a szerzett tapasztalatokat, hogy meg tudják állapítani, elérték-e a tanulmányi tervben kitűzött célokat.

## 10. Kötelezettségek

A minőségi kritériumokból eredő kötelezettségeket egyértelműen kell meghatározni, és ismertetni kell azokat minden érintettel, beleértve a résztvevőket is. Írásos formában kell megerősíteni őket, hogy minden érintett számára egyértelműek legyenek.